

Załącznik Nr 1
do uchwały Nr XXX/ 197/10
Rady Gminy Filipów
z dnia 30 kwietnia 2010 r.

**GMINNA STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH GMINY FILIPÓW
NA LATA 2006-2015**

SPIS TREŚCI:

I. WPROWADZENIE - CEL I PROCES TWORZENIA STRATEGII.....	3
II. CHARAKTERYSTYKA GMINY	5
III. PODSUMOWANIE CHARAKTERYSTYKI GMINY - ANALIZA SWOT.....	13
IV. POMOC SPOŁECZNA W GMINIE FILIPÓW	16
V. DIAGNOZA PROBLEMÓW W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ	21
VI. GŁÓWNE KIERUNKI PODEJMOWANYCH DZIAŁAŃ W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ ..	23
VII. ŹRÓDŁA PODSTAWOWYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH I ICH IDENTYFIKACJA OPIS PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE FILIPÓW	25
VIII. KIERUNKI ROZWOJU GMINY	32
A. WIZJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	32
B. MISJA. CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE.....	34
IX. PROGRAM WDRAŻANIA STRATEGII.....	39
X. ZARZĄDZANIE REALIZACJĄ STRATEGII	51

I. WPROWADZENIE - CEL I PROCES TWORZENIA STRATEGII

„Strategia rozwiązywania problemów społecznych Gminy Filipów do 2015 roku” jest dokumentem wyznaczającym główne kierunki działań mających na celu zapewnienie mieszkańcom gminy odpowiedniej jakości życia oraz założeń w sferze pomocy społecznej. Jakość życia oznacza to wszystko, co składa się na zdolność prowadzenia normalnego życia, osiągnięcie poczucia bezpieczeństwa i własnej wartości oraz możliwość wykorzystania zdolności intelektualnych i psychofizycznych w dążeniu do realizacji celów osobistych, a także szansę samourzeczywistnienia. Jest to produkt wzajemnego oddziaływania warunków społecznych, zdrowotnych, ekonomicznych i środowiskowych, które wpływają na rozwój indywidualny i społeczny.

Podstawę prawną stanowią art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U. z 2004r Nr 64, poz. 593 z późn. zm.) „opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka” - jest zadaniem obowiązkowym gminy.

Spełnienie oczekiwań w tym zakresie wymaga podejmowania wielorakich działań strategicznych. Potrzeba opracowania niniejszego dokumentu wynika z rosnących w gminie zagrożeń, które rodzi ubóstwo oraz inne negatywne zjawiska społeczne. Trudna sytuacja na rynku pracy, spadek zamożności mieszkańców gminy, pogłębiająca się pauperyzacja społeczeństwa sprzyja zwiększeniu skali zjawiska patologii i marginalizacji grup społecznych.

Zidentyfikowane na podstawie diagnozy problemy społeczne, a w szczególności utrzymujące się bezrobocie, ubóstwo, kryzys rodziny, niepełnosprawność, bezdomność, uzależnienia wymagają wprowadzenia skutecznych metod aktywnego przeciwdziałania. Stworzenie spójnego systemu współpracy podmiotów realizujących zadanie w zakresie pomocy społecznej, edukacji, ochrony zdrowia, bezpieczeństwa publicznego i innych dziedzin życia zagwarantuje kompleksowość i efektywność podejmowanych działań.

Przejawem takiego podejścia będzie troska o najbiedniejszych, zapewnienie równości szans w dostępie do podstawowych usług i stworzenie przyjaznej gminy w sferze społecznej.

Efektem wypracowanej strategii będzie funkcjonalna społeczność i zaradni obywatele. Po dokonaniu zdiagnozowanych problemów społecznych wyodrębniono:

- przeciwdziałanie bezrobociu oraz aktywizacja lokalnego rynku pracy,
- ochrona standardu życia i poprawa funkcjonowania osób starszych,
- wyrównywanie szans i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych i chorych,
- profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii,
- skuteczny system zapobiegania marginalizacji grup społecznych, w tym osób bezdomnych, opuszczających zakłady karne oraz innych zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- poprawa stanu zdrowia i związanej z nim jakości życia mieszkańców gminy

W latach 2008-2009 gmina przystąpiła do realizacji Programu Integracji Społecznej w ramach Poakcesyjnego Programu Wsparcia Obszarów Wiejskich. Program ten został określony w umowie pożyczki Nr 7358 POL zawartej pomiędzy Międzynarodowym Bankiem Odbudowy i Rozwoju, zwanym Bankiem Światowym, a Rządem Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 7 kwietnia 2006 r. Program Integracji Społecznej ma wesprzeć gminę poprzez finansowanie projektów z niej wynikających. Ponadto ma pomóc gminie w tworzeniu uaktualnienia istniejącego dokumentu i wdrożeniu Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Zarządzeniem Wójta powołany został Zespół Roboczy do oceny strategii rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Filipów.

Niniejszy dokument ma charakter otwarty. Ze względu na zmieniającą się sytuację społeczną w gminie, zmieniającą się sytuację społeczno-gospodarczą w Polsce, i w Europie istnieje konieczność dokonywania aktualizacji strategii rozwiązywania problemów społecznych w gminie. W przypadku takiej potrzeby przewiduje się również monitoring strategii, który pozwoli sprawdzać przyjęte założenia.

II. CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Filipów jest gminą wiejską, typowo rolniczą, położoną w północno-wschodniej części województwa podlaskiego w odległości około 165 km od stolicy regionu – Białegostoku. Sąsiaduje z gminami: Przerośl, Suwałki, Bakalarzewo i Kowale Oleckie, Olecko, Gołdap, Dubeninki. Osada Filipów powstała w 1565 roku i nazwa jej pochodzi od rzeki Filipówki, dopływu Rospudy. Gmina Filipów posiada bogatą i piękną historię. Teren gminy w I i II wieku p.n.e. zamieszkiwali ludzie prowadzący osiadły tryb życia. Filipów był miastem, gdzie istniało pierwsze gimnazjum na Suwalszczyźnie. Zlokalizowany jest nad piękną rzeką Rospudą oraz urzekającymi jeziorami: Rospuda, Garbaś, Białe, Długie i Wysokie. Atrakcją gminy jest szlak kajakowy Rospuda słynny w całej Polsce. Charakteryzuje się ciekawym i cennym krajobrazem historyczno-zabytkowym, widocznym wśród rozłogów, pól, łąk, lasów i zabudowy wiejskiej.

Niewątpliwym bogactwem rejonu jest środowisko naturalne. Atrakcyjny krajobraz, liczne jeziora przepływowe oraz rzeki sprzyjające rozwojowi turystyki i czynnej rekreacji.

Klimat należy do najchłodniejszych w kraju. Charakterystyczną cechą tego terenu jest krótki okres wegetacji roślinności trwający około 197 dni. Stosunkowo długi jest okres zalegania pokrywy śnieżnej. Obszar gminy wynosi 150 km², na którym w 26 sołectwach zamieszkuje 4582 osób. Są to małe społeczności, liczące od 5 do 52 mieszkańców. Gęstość zaludnienia wynosi 31 osób/km² i należy do najniższych w kraju.

W ostatnich latach na terenie gminy obserwuje się bardzo duże bezrobocie, które jest najbardziej dotkliwym problemem. Ciągły brak oferty pracy wywołuje zniechęcenie koniecznością systematycznej rejestracji w urzędach pracy i powoduje odpływ młodzieży do pracy głównie za granicę. Bazę oświatowo-wychowawczą stanowi Zespół Szkół w Filipowie z filią w Garbasie Drugim.

W gminie funkcjonuje:

- Urząd Gminy
- Zespół Szkół
- Biblioteka Gminna
- Gminny Ośrodek Kultury i Sportu
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Bank Spółdzielczy, BPH
- Spółdzielnia Mleczarska „Rospuda”

- Poczta Polska
- Komisariat Policji
- Ośrodek Zdrowia
- Punkt Ratownictwa Medycznego
- Apteka
- Ochotnicza Straż Pożarna
- Centrum Kształcenia
- Kościół Rzymskokatolicki pw WNMP
- Spółdzielnia Mieszkaniowa w Filipowie i Garbasie Drugim
- prywatni przedsiębiorcy

Analiza sytuacji społecznej przeprowadzona na podstawie danych statystycznych, zamieszczonych w tabelach poniżej.

Analiza sytuacji społecznej w gminie.

1. Liczba mieszkańców w poszczególnych sołectwach w rozbiciu na płeć i wiek:

- 1) 0 – 19,
- 2) 20-60
- 3) powyżej 60 roku życia.

Lp.	Miejscowości	0-19		20-60		powyżej 60		Razem	
		M	K	M	K	M	K	M	K
1.	Agrafinówka	2	5	19	11	5	5	26	21
2.	Bartnia Góra	1	2	14	5	1	3	16	10
3.	Bitkowo	3	4	4	5	-	-	7	9
4.	Czarne	21	12	57	43	19	22	87	77
5.	Czostków	5	9	26	22	9	9	40	40
6.	Filipów I	247	215	573	492	86	192	906	899
7.	Filipów II	23	22	75	50	10	20	108	92
8.	Filipów III	9	15	35	25	12	13	56	53
9.	Filipów IV	16	23	46	34	7	11	69	68
10.	Garbas Pierwszy	6	10	40	22	4	11	50	43
11.	Garbas Drugi	17	23	60	39	6	12	83	74
12.	Huta	5	9	15	15	2	6	22	30

13.	Jemieliste	22	13	52	44	12	19	86	76
14.	Mieruniszki	29	35	64	57	7	19	100	111
15.	Nowa Dębszczyzna	3	10	20	6	9	15	32	31
16.	Nowe Motule	25	18	53	47	12	17	90	82
17.	Olszanka	22	12	38	32	9	18	69	62
18.	Piecki	19	29	77	46	10	26	116	101
19.	Rospuda	9	4	17	15	4	5	30	24
20.	Smolenka	10	4	7	11	-	-	17	15
21.	Stara Dębszczyzna	7	5	17	14	6	5	30	24
22.	Stare Motule	25	19	44	40	3	18	72	77
23.	Supienie	14	18	42	28	8	14	64	60
24.	Szafranki	11	7	15	18	4	7	30	32
25.	Tabałówka	8	5	10	12	3	4	21	21
26.	Wólka	13	10	39	31	7	12	59	53
27.	Zusno	11	11	35	27	9	18	55	56
Razem:		583	549	1494	1191	264	501	2341	2241

2. *Stopa bezrobocia w 2009 r.*

W powiecie suwalskim stopa bezrobocia wynosi 8,4%. W gminie Filipów jest 342 bezrobotnych w tym: 173 kobiety i 169 mężczyzn.

3. *Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w 2009 r. i formy tej pomocy.*

W 2009 r. korzystało 345 osób w formie zasiłków stałych, celowych, okresowych, w postaci usług opiekuńczych, dożywiania i pracy socjalnej.

4. *Liczba podmiotów gospodarczych.*

Na terenie gminy realizuje działalność 104 podmioty gospodarcze.

5. *Turystyka.*

Na terenie gminy występują gospodarstwa agroturystyczne:

- w miejscowości Filipów – 2 gospodarstwa
- w miejscowości Wólka – 2 gospodarstwa
- w miejscowości Filipów Drugi – 1 gospodarstwo
- w miejscowości Filipów Trzeci – 1 gospodarstwo
- w miejscowości Rospuda – 1 gospodarstwo
- w miejscowości Czarne – 1 gospodarstwo
- w miejscowości Zusno – 1 gospodarstwo
- w miejscowości Garbas Pierwszy – 1 gospodarstwo
- w miejscowości Motule Stare – 1 gospodarstwo
- w miejscowości Supienie – 1 gospodarstwo

6. *Wykaz szkół i liczba dzieci w szkołach.*

Zespół Szkół w Filipowie z filią w Garbasie Drugim – 20 uczniów

Podstawowa – 326 uczniów

Gimnazjum – 183 uczniów

Punkt Przedszkolny – 16 uczniów

7. *Organizacje pozarządowe i nieformalne – społeczne.*

- Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju i Promocji Gminy Filipów
- Dom dla Osób Bezdomnych i Najuboższych „Monar-Markot” w Garbasie Drugim

8. *Zaopatrzenie w wodę.*

System zaopatrzenia w wodę gminy Filipów oparty jest na ujęciach wód podziemnych z czwartorzędowego poziomu wodonośnego. Gmina zwodociągowana jest w 100 %. Istniejąca sieć wodociągowa ma długość 131,2 km, podłączonych jest 795 budynków. Linie wodociągowe tworzą cztery sieci, które nie są ze sobą ze sobą spięte i przez to poszczególne ujęcia nie mogą dostarczyć wody do całego gminnego wodociągu. Woda dostarczona do gospodarstw wodociągami gminnymi pochodzi z następujących ujęć: Filipów, Stare Motule, Czarne oraz Śmieciuchówka w gminie Przerośl. Na terenie byłych Państwowych Gospodarstw Rolnych w Mieruniszkach i Garbasie funkcjonują lokalne hydrofornie zaopatrujące w wodę budynki mieszkalne i gospodarcze.

9. *Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków.*

Sieć kanalizacyjna na terenie gminy rozwinięta jest w bardzo słabym stopniu. Jej łączna długość wynosi 1,2 km i jest ona zlokalizowana wyłącznie na terenie Filipowa. Do kanalizacji podłączone są budynki mieszkalne wielorodzinne oraz Spółdzielnia Mleczarska w Filipowie. Obecnie ścieki do oczyszczalni doprowadzane są siecią grawitacyjną z zakładu mleczarskiego oraz układem grawitacyjno-pompowym z osiedla mieszkaniowego. Na terenie osiedla istnieje kanalizacja deszczowa, którą wody opadowe odprowadzane są grawitacyjnie bez oczyszczania do rzeki Rospudy.

Na obszarze gminy istnieje tylko jedna oczyszczalnia ścieków w miejscowości Filipów. Przy oczyszczalni znajduje się punkt zlewny. Oczyszczalnia, która jest własnością Spółdzielni Mleczarskiej, obsługuje zakłady oraz pełni rolę oczyszczalni gminnej. Jest to oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna z czynnym osadem o przepustowości $Q_{\text{sr}} = 800 \text{ m}^3/\text{dobę}$, z czego około $70 \text{ m}^3/\text{dobę}$ stanowią ścieki z mleczarni, a $80 \text{ m}^3/\text{dobę}$ ścieki z osiedla mieszkaniowego oraz ścieki dowożone z terenu gminy. Odbiornikiem oczyszczonych ścieków jest rzeka Rospuda.

W gospodarstwach położonych poza zasięgiem sieci kanalizacyjnej ścieki odprowadzane są do prywatnych szamb, a następnie dowożone beczkowozami do oczyszczalni ścieków. Kanalizacją objęta jest tylko zabudowa wielorodzinna w Filipowie, Garbasie i Mieruniszkach. Budowa kanalizacji sanitarnej w Filipowie planowana jest na lata 2010-2012.

10. *Sieć dróg*

Na terenie gminy istnieje tylko jedna droga o randze wojewódzkiej, jest to droga Nr 652 Kowale Oleckie – Suwałki, której stan techniczny pogarsza się. Wraz z budową kanalizacji sanitarnej w Filipowie planowane jest odtworzenie nawierzchni drogi wojewódzkiej.

Pozostałe drogi to drogi powiatowe i gminne. Drogi powiatowe tworzą bardzo gęstą sieć, całkowicie zaspokajając potrzeby mieszkańców gminy. 50 % dróg to drogi gruntowe, wymagające częstych napraw. Remontu wymagają też drogi o powierzchni bitumicznej. W gminie jest ogółem 81 km dróg gminnych oraz 189 km dróg wewnętrznych. W latach 2008-2009 na terenie gminy przebudowano 12,5 km dróg gminnych i powiatowych na nawierzchnię bitumiczną.

11. *Sieć elektroenergetyczna.*

Energia elektryczna do gminy Filipów jest doprowadzana linią napowietrzną wysokiego napięcia (WN) 110 kV i linią napowietrzną średniego napięcia (SN) 20 kV.

Linie są z następujących punktów:

- stacja w Filipowie (GPZ) 110/20 kV,
- stacja „Hańcza” w Suwałkach (GPZ) 110/20 kV.

Istniejące linie średnich napięć doprowadzone są do stacji transformatorowych (SN/NN) 20/0,4 kV, z których liniami napowietrznymi niskiego napięcia zasilani są odbiorcy. W istniejącym rozwiązaniu sieci warunki atmosferyczne mają istotny wpływ na pewność zasilania. Warunki bezpieczeństwa w dostawie energii elektrycznej, w porównaniu z siecią kablową są gorsze.

12. *System grzewczy.*

Rozproszona zabudowa wsi oraz brak dużych odbiorców ciepła sprawia, że nieopłacalne są koszty przesyłania ciepła na niewielkie odległości. Dlatego w gminie Filipów wszystkie ważniejsze obiekty użyteczności publicznej posiadają własne kotłownie węglowe lub olejowe. Gospodarstwa indywidualne posiadają własny system grzewczy opalany węglem kamiennym, koksem, olejem opałowym lub drewnem.

13. *Telekomunikacja.*

Zdecydowana większość gospodarstw w gminie podłączona jest do sieci telefonicznej. W 1999 r. na obszarze gminy wybudowane zostały wieże antenowe. Zlokalizowane są we wsiach: Filipów, Filipów Trzeci, Wólka, Supienie, Czarne, Garbas Pierwszy, Nowe Motule, Zusno, Jemieliste, Stara Dębszczyzna, Piecki, Czostków. W 2000 r. we wsiach Filipów Trzeci i Filipów Czwarty wybudowano stacje telefonii komórkowej. Zapewniają one zasięg sieciom komórkowym na obszarze całej gminy.

Na terenie gminy występuje internet antenowy.

W 2010 roku na terenie gminy Filipów powstało 6 elektrowni wiatrowych.

Aktualnie Gmina modernizuje oświetlenie uliczne w miejscowościach Filipów, Jemieliste, Piecki (wymiana opraw oświetleniowych w ilości 218 szt.) co ma na celu zmniejszenie emisji zanieczyszczeń, a jednocześnie oszczędność energii elektrycznej.

W latach 2008-2009 przygotowano termomodernizację budynków użyteczności publicznej. W roku 2010 zostaną zagospodarowane 2 plaże gminne w Filipowie Czwartym oraz Wólce.

14. *Formy i miejsca spędzania wolnego czasu mieszkańców.*

Największą ofertę posiada Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Filipowie. Organizuje szereg form spędzania czasu. Dla dzieci posiada on bardzo rozbudowaną bazę zajęć o różnej tematyce oraz dla różnych kategorii wiekowych dzieci i młodzieży. Przykładowo są to zajęcia nauki gry na gitarze dla wszystkich bez względu na wiek, zajęcia plastyczne dla młodszych i starszych oraz zajęcia techniczne. Powołane także jest koło teatralne, które skupia młodzież w różnym wieku. Dla starszych odbywają się zajęcia z haftowania i robótek ręcznych tzw. Klub Twórców Ludowych. Organizowane są także w ośrodku różne większe i mniejsze imprezy, wieczorki artystyczno muzyczne, spotkania, pokazy, prelekcje oraz wiele innych spotkań, np. wieczór walentynkowy, dzień babci i dziadka, dzień seniora czy też dzień wiosny itp. W środku można także w chwilach wolnych oglądać wystawy i wernisaże prac różnych artystów. Do zadań ośrodka należy także prowadzenie Klubu Sportowego Rospuda, co jest związane z organizowanymi meczami dla mieszkańców na stadionie w Filipowie w niedziele, na które każdy może przyjść, ponieważ wstęp jest wolny. Ośrodek cały czas skupia się na jeszcze większym, oczywiście w miarę możliwości rozwoju i rozbudowaniu propozycji, jaką może zaoferować mieszkańcom.

III. POSUMOWANIE CHARAKTERYSTYKI GMINY - ANALIZA SWOT.

Posumowaniem charakterystyki gminy jest analiza SWOT. Wybór właściwej drogi rozwoju i zarządzania strategicznego musi się opierać na rzetelnej analizie oddziaływania różnych czynników rozwoju. Zgromadzenie wszelkich dostępnych i istotnych danych przy opracowaniu Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, oraz ich analiza połączona z wnioskowaniem stanowi podstawę przy opracowaniu tego typu dokumentów. Wiodącym narzędziem stosowanym do oceny czynników rozwoju przy uwarunkowaniach wewnętrznych i zewnętrznych jest analiza SWOT.

Poniżej w tabeli przedstawiono mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia, które wywierają istotny wpływ na istnienie i rozwój gminy Filipów.

ANALIZA SWOT

SLABE STRONY	MOCNE STRONY
<ol style="list-style-type: none">1. Starzejące się społeczeństwo.2. Brak miejsc pracy.3. Okrojona służba zdrowia (2 lekarzy).4. Brak propozycji rozwoju małych gospodarstw rolnych (rolnicy w wieku 50 lat)5. Bariera architektoniczna (osoby niepełno-sprawne).6. Mała ilość dzieci uczęszczająca do Punktu Przedszkolnego7. Brak świetlicy osiedlowej.8. Brak współpracy Ośrodka Zdrowia w sprowadzeniu specjalistów (np. ginekolog)9. Niewielka ilość dróg o nawierzchni bitumicznej.10. Niewykorzystany potencjał ludzki.11. Brak bazy turystycznej i zaplecza.	<ol style="list-style-type: none">1. Walory turystyczne:<ul style="list-style-type: none">– 12 jezior,– 3 tys. powierzchnia leśna,– położenie w centrum Zielonych Płuc Polski,– czyste, nieskażone środowisko.2. Duże zaangażowanie mieszkańców gminy w rozwój gminny – rozwój działalności organizacji pozarządowych (Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju i Promocji Gminy Filipów, rozwój drobnych przedsiębiorstw, rozwój gospodarstw agroturystycznych.3. Działające instytucje na terenie gminy – Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej, Punkt Ratownictwa Medycznego, Bank Spółdzielczy, BPH, Urząd Pocztowy,

<p>12. Brak infrastruktury spędzania wolnego czasu.</p> <p>13. Mała ilość mieszkań socjalnych.</p> <p>14. Brak pogotowia ratunkowego.</p> <p>15. Słaba jakość gleb.</p> <p>16. Słaba komunikacja autobusowa.</p> <p>17. Ubogie społeczeństwo.</p>	<p>Spółdzielnia Mleczarska i Mieszkaniowa, Zespół Szkół, Posterunek Policji, Urząd Gminy, GOK, GOPS, GBP, WTZ.</p> <p>4. Rozbudowana infrastruktura pomocy społecznej:</p> <ul style="list-style-type: none"> – funkcjonowanie Ośrodka dla Osób Bezdomnych, – funkcjonowanie Warsztatu Terapii Zajęciowej dla osób niepełnosprawnych (jednego z największych w Polsce na terenie wiejskim) <p>5. Potencjał ludzki.</p> <p>6. Baza Edukacyjna.</p> <p>7. Pomoc niskotowarowym gospodarstwom w rozwoju poprzez przekazanie bydła z projektu HEJFER.</p> <p>8. „JEDYNY ZAKŁAD” Mleczarnia – 70 osób zatrudnionych.</p> <p>9. Promocja gminy w Polsce poprzez chór szkolny.</p>
ZAGROŻENIA	SZANSE
<p>1. Brak rąk do pracy przez starzejące się społeczeństwo.</p> <p>2. Wzrost bezrobocia wśród osób – patologia społeczna.</p> <p>3. Emigracja zarobkowa młodych.</p> <p>4. Zagrożenie zdrowia mieszkańców i słaba opieka oraz zagrożenie życia poprzez brak karetki.</p> <p>5. Upadek małych gospodarstw z uwagi na wymogi.</p> <p>6. Bardzo ograniczony dostęp dla osób niepełno-sprawnych do instytucji,</p>	<p>1. Ekologiczny produkt żywnościowy w ramach programu Dolina Rospudy.</p> <p>2. Regulacja rzeki Rospudy pod spływy kajakowe.</p> <p>3. Tereny pod zabudowę rodzinną i inwestycyjno-przemysłową.</p> <p>4. Świetlica osiedlowa (utworzenie).</p> <p>5. Przedszkole (powstanie Klubu Przedszkolaka).</p> <p>6. Uprawa roślin energetycznych.</p> <p>7. Promowanie przedsiębiorców celem pozyskania środków finansowych.</p>

<p>urzędów.</p> <p>7. Brak opieki nad dziećmi, narażenie zdrowia i życia – mała ilość dzieci uczęszczająca do Punktu Przedszkolnego.</p> <p>8. Brak zagospodarowania czasu wolnego dla młodzieży – rozwój patologii społecznych.</p> <p>9. Duża wypadkowość poprzez zły stan dróg.</p>	<p>8. Centrum wędkarstwa.</p> <p>9. Utworzenie Gminnego Centrum Informacji Turystycznej.</p> <p>10. Rozwój turystyki.</p>
--	---

IV. POMOC SPOŁECZNA W GMINIE FILIPÓW

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Filipowie

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Filipowie realizuje na terenie gminy zadania statutowe wynikające z ustaw dotyczących pomocy społecznej, przepisów wykonawczych wydanych na ich podstawie oraz uchwał Rady Gminy Filipów.

Przedmiotem działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości oraz zapobieganie powstawaniu tych sytuacji.

Właściwa diagnoza środowiska, w tym trudności natury fizycznej, psychicznej i społecznej, problemów socjalno-bytowych oraz wszelkich wynikających z tego konsekwencji – stanowi podstawę świadczenia wsparcia i stosownych form pomocy.

Do zadań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej należy przyznawanie i wypłacanie zasiłków pieniężnych, udzielanie pomocy rzeczowej, schronienia, posiłku, ubrania – osobom tego pozbawionych, świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, pokrywanie wydatków na świadczenia zdrowotne, sprawienie pogrzebu, opłacanie składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe i zdrowotne oraz częściowe pokrycie kosztów utrzymania dla osób umieszczonych w Domach Pomocy Społecznej, a także cały wachlarz form pomocy pozamaterialnej w ramach pracy socjalnej.

Praca socjalna jest rozumiana jako działalność zawodowa, skierowana na pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Są to zadania złożone i trudne. Wymagają bowiem uwzględnienia nie tylko aktualnych, doraźnych potrzeb osób i rodzin, lecz także włączenie się w realizację takiego modelu pomocy, który polega na mobilizowaniu osób i rodzin do aktywnego radzenia sobie z problemami przy maksymalnym wykorzystaniu lokalnego potencjału.

Klienci pomocy społecznej to przede wszystkim osoby o niskich dochodach, bezrobotni, niepełnosprawni, przewlekle chorzy, osoby niezaradne życiowo, bezradne w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, samotne, bezdomne, alkoholicy i narkomani. Dominującą grupę świadczeniobiorców stanowią bezrobotni, a także osoby niepełnosprawne i przewlekle chore.

Przy rozwiązywaniu trudnych problemów ośrodek współdziała z wieloma podmiotami, m.in. sądem, policją, placówkami służby zdrowia, edukacji, poradnictwa, urzędami pracy, organizacjami pozarządowymi itp.

Osoby bezdomne przebywające na terenie gminy lub poza nią mogą uzyskać pomoc w Domu dla Bezdomnych „Monar-Markot” w Garbasie Drugim. Jest to placówka całodobowa i zapewnia pomieszczenia z niezbędnym wyposażeniem, pomieszczenia do wspólnego użytku, oraz obuwie, niezbędną odzież, posiłki i środki czystości.

Aktywizacją i pomocą osobom bezrobotnym zajmuje się Powiatowy Urząd Pracy w Suwałkach.

Instytucje i organizacje działające na rzecz społeczności lokalnej.

1. Kto na terenie naszej gminy działa na rzecz Społeczności lokalnej – instytucje, organizacje?

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Kultury i Sportu, Gminna Biblioteka Publiczna, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Caritas, Parafia, Stowarzyszenie, Warsztaty Terapii zajęciowej, Ochotnicza Straż Pożarna, Dom dla Bezdomnych i Najuboższych „Monar - Markot” w Garbasie II, Ośrodek Zdrowia, Zespół Szkół, Centrum Kształcenia, Policja, Kuratorzy Społeczni, Punkt Konsultacyjny Interwencji Kryzysowej.

2. W jaki sposób działają te instytucje – formy działania:

Integracja, prewencja, profilaktyka, pomoc finansowa, pomoc w naturze, promocja, rehabilitacja, ochrona zdrowia, poradnictwo, pomoc prawna, edukacja, kultura, sport.

3. Jaka jest ogólna ocena działań na rzecz społeczności lokalnej?

Działania na rzecz społeczności lokalnej przez w/w instytucje i organizacje nie budzą większych zastrzeżeń.

4. Rzeczą współpracy.

Wskazana jest szersza informacja społeczności o działających organizacjach i instytucjach i w czym się specjalizują.

Zwiększenie dostępu do specjalistycznych usług medycznych na terenie gminy.

Doświadczenia podmiotów i instytucji w działaniach na rzecz rozwoju społecznego gminy (ze szczególnym uwzględnieniem rozwiązywania problemów społecznych)

<p>Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Filipów</p>	<p>Dom dla Osób Bezdomnych i Najuboższych „Monar-Markot” w Garbasie Drugim</p>
<p>Jakie działania podejmuje moja instytucja, grupa społeczna na rzecz rozwoju społeczności lokalnej?</p>	
<p>Pomoc gospodarstwom niskotowarowym poprzez projekt „HEJFER”:</p> <ul style="list-style-type: none"> – współpraca z Warsztatami Terapii Zajęciowej – współpraca z Domem dla Osób Bezdomnych i Najuboższych „Monar-Markot” w Garbasie Drugim poprzez promowanie tradycji regionalnych i folklorystycznych – wspieranie najuboższej części społeczności poprzez współpracę z bankiem żywności 	<p>Stacjonarny ośrodek całodobowy udzielający schronienie osobom bezdomnym.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zapewnia wyżywienie, odzież, środki czystości, itp. - Realizuje indywidualny program wychodzenia z bezdomności. - Żywność i odzież wydawana jest także potrzebującym mieszkańcom wsi Garbas Drugi.
<p>Czy w ramach tych działań podejmuje współpracę z innymi podmiotami? Na czym polega ta współpraca?</p>	
<p>Tak, z Urzędem Gminy, Bankiem Żywności, Gminnych Ośrodkiem Kultury i Sportu, Zespołem Szkół w Filipowie, Ośrodkiem dla Bezdomnych, inne instytucje pozarządowe z terenu powiatu i kraju.</p> <p>Wydawanie żywności, promowanie gminy, pozyskiwanie działki na plażę dla dzieci, dotowanie chóru szkolnego i szkoły.</p>	<p>Ośrodki Pomocy Społecznej z całego kraju, Bank Żywności, Stowarzyszenie, Sądy, Policja, Kuratorzy, ZS, PCPR, Urząd Pracy. Zapewnienie schronienia dla osób bezdomnych i pomoc w powrocie do normalnego trybu życia.</p>

Jakie doświadczenia w rozwiązywaniu problemów społecznych ma reprezentowana przez uczestnika instytucja, grupa społeczna?	
Kilkuletnia działalność.	10 - letni okres doświadczeń w prowadzeniu ośrodka.
Jakie grupy społeczne w gminie wymagają wsparcia i pomocy?	
osoby niepełnosprawne – głównie dzieci; bezrobotni poprzez aktywizację.	osoby niepełnosprawne – głównie dzieci, bezrobotni poprzez aktywizację.
Warsztaty Terapii Zajęciowej Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości	Ośrodek Pomocy Społecznej
Jakie działania podejmuje moja instytucja, grupa społeczna na rzecz rozwoju społeczności lokalnej?	
Profesjonalna opieka nad osobami niepełnosprawnymi; integracja poprzez organizowanie imprez kulturalno-sportowych Prowadzenie instytucji rehabilitacyjno-zawodowej dla niepełnosprawnych; organizowanie wsparcia dla niepełnosprawnych i ich rodzin, organizowanie dużych imprez integracyjnych, organizowanie szkoleń.	GOPS – rozpoznanie środowiska, postawienie diagnozy, udzielenie stosownej pomocy.
Czy w ramach tych działań podejmuje współpracę z innymi podmiotami? Na czym polega ta współpraca?	
Tak. Stowarzyszenie, szkoła, GOPS, GOKiS, Urząd Gminy, organizacje pozarządowe w całej Polsce, lokalne instytucje na tym terenie. Pozyskiwanie funduszy unijnych na różnorodne działania szkoleniowe, rekreacyjne, integracyjne. Współdziałal w organizowaniu imprez integracyjnych, promocja gminy, wsparcie dla osób niepełnosprawnych.	Tak – z policją, szkołą, ośrodkiem zdrowia, kuratorem, OPS z całego kraju, PCPR. Dobre zdiagnozowanie środowiska społecznego w celu udzielenia stosownej pomocy odpowiednim grupom społecznym. Dobre – długoletnia praca i nabyte doświadczenia oraz szkolenia pozwalają na właściwe rozpoznanie i postawienie dobrej diagnozy oraz udzielenie stosownej pomocy.

Jakie grupy społeczne w gminie wymagają wsparcia i pomocy?	
głównie dzieci; bezrobotni poprzez aktywizację.	Dzieci i młodzież; bezrobotni; niepełnosprawni; osoby starsze i samotne.
Gminny Ośrodek Kultury i Sportu oraz Rada Gminy	
Jakie działania podejmuje moja instytucja, grupa społeczna na rzecz rozwoju społeczności lokalnej?	
<p>Imprezy okolicznościowe i masowe, organizowanie konkursów, zajęć dla dzieci i młodzieży po godzinach nauki, organizowanie aktywnego spędzania wolnego czasu, wystawy, wernisaże.</p> <p>Rozwój infrastruktury.</p> <p>Budowa i zagospodarowanie plaż nad jeziorami jako forma wypoczynku i wykorzystania wolnego czasu.</p> <p>Utworzenie klubu Przedszkolaka i Przedszkola.</p>	
Czy w ramach tych działań podejmuje współpracę z innymi podmiotami? Na czym polega ta współpraca?	
<p>Tak – Warsztaty Terapii zajęciowej, Zespół Szkół, Bank Spółdzielczy, Starostwo Powiatowe, Posterunek Policji, Stowarzyszenie, Spółdzielnia Mleczarska i Mieszkaniowa i inne – Podlaski Urząd Wojewódzki, Zarząd Dróg Powiatowych, Starostwo Powiatowe.</p> <p>Wspólne organizowanie imprez, konkursów, spotkań, wymiana i użyczenie sprzętów, sal oraz pomieszczeń, wspólna organizacja balów i spotkań, sponsoring ośrodka kultury i inne.</p> <p>Współpraca pod względem udziału w kosztach (współfinansowanie), doradztwo, korzystanie z doświadczeniami.</p> <p>Pozytywnymi doświadczeniami są: wspólne organizacje imprez, konkursów, pomoc z wymienionych instytucji, nie tylko finansowa. Negatywnymi doświadczeniami są ciągle rosnące potrzeby mimo starania się o ich rozwiązywanie oraz sprostowanie potrzebom społecznym.</p> <p>Pozytywne doświadczenia przejawiają się w konkretnych przykładach tj.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zatrudnienie osób, umożliwianie odbycia stażu absolwentom z PUP, – dysponowanie środkami GOPS-u w celu zaspokajania potrzeb osób najuboższych, – negatywne doświadczenia z powodu braku finansowego, współpraca jest ograniczona. 	

V. DIAGNOZA PROBLEMÓW W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ

Zasadniczym celem działania pomocy społecznej jest wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych oraz umożliwienia im bytowania w warunkach odpowiadających godności osoby ludzkiej. Pomoc społeczna powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Liczba osób korzystających z pomocy ośrodka z różnych form pomocy w latach 2007-2009 kształtowała się następująco:

- w 2007 – 329 rodzin o liczbie osób w rodzinach 1049
- w 2008 – 335 rodzin o liczbie osób w rodzinach 978
- w 2009 – 345 rodzin o liczbie osób w rodzinach 960

Uwzględniając przyczyny pomocy (określone w art. 7 ustawy o pomocy społecznej) najczęstszym powodem udzielania pomocy osobom i rodzinom w latach 2007-2009 było bezrobocie:

- w 2007 – 181 rodzin o liczbie osób w rodzinach 602
- w 2008 – 154 rodziny o liczbie osób w rodzinach 505
- w 2009 – 157 rodzin o liczbie osób w rodzinach 460

Kolejne grupy, które korzystały z pomocy to: ubóstwo, bezdomność, niepełnosprawność, długotrwała choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w rodzinach niepełnych i wielodzietnych.

Powody przyznania świadczenia w latach 2007-2009

Powody przyznania świadczenia w latach 2007-2009	Liczba rodzin objętych pomocą		
	2007	2008	2009
1. Ubóstwo	152	148	167
2. Bezdomność	15	21	15
3. Bezrobocie	181	154	157
4. Niepełnosprawność	66	95	108
5. Długotrwała choroba	46	102	140
6. Bezradność w sprawach opiekuńczo-	57	74	79

Powody przyznania świadczenia w latach 2007-2009	Liczba rodzin objętych pomocą		
	2007	2008	2009
wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w rodzinach	18	35	46
- niepełnych	40	48	44
- wielodzietnych			

W wielu wymienionych wyżej przypadkach w jednej rodzinie występowało jednocześnie kilka dysfunkcji. Przedstawione dane ukazują, że dominującym czynnikiem przyznania pomocy jest bezrobocie. Tendencja ta utrzymuje się od kilku ostatnich lat. Problem bezrobocia jest zjawiskiem szczególnie niepokojącym, ma bowiem bezpośredni wpływ na poziom bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców gminy.

Kolejna przesłanka, tj. ubóstwo, które samodzielnie nie występuje tylko w większym lub mniejszym stopniu z innymi przesłankami.

Formy udzielania pomocy w latach 2007-2009 r.

Formy udzielonej pomocy	Liczba rodzin korzystających z pomocy		
	2007	2008	2009
1. Zasiłki stałe	41	43	36
2. Zasiłki okresowe	209	176	181
3. Zasiłki celowe	115	111	116
4. Usługi opiekuńcze	23	21	23
5. Dożywianie	104	97	92
	w tym 436 dzieci	w tym 447 dzieci	w tym 398 dzieci

VI. GŁÓWNE KIERUNKI PODEJMOWANYCH DZIAŁAŃ W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ

W wyniku przekształceń własnościowych w Polsce po 1989 roku zmienił się system ekonomiczny. Ukształtował się podział na sektor publiczny i prywatny. Sektor prywatny stał się na obszarze całego kraju dominującym we wszystkich dziedzinach życia gospodarczego. Większość zakładów przemysłowych, państwowych lub spółdzielczych wykazała spadek produkcji, zmniejszenie zatrudnienia i rosnące zadłużenie. Bezrobocie w Polsce pojawiło się w 1990 roku i zaskoczyło społeczeństwo silnym wzrostem liczby bezrobotnych oraz brakiem doświadczeń społecznych w tym zakresie.

Bezrobocie ma różne przyczyny i jego nasilenie w poszczególnych regionach Polski jest zróżnicowane. Upadek PGR spowodował, że bezrobocie powróciło na wieś. Nastąpiły grupowe zwolnienia ze spółdzielni, jednostek obsługi rolnictwa, upadły nieefektywne gospodarstwa chłopskie. Upadające zakłady przemysłowe w pierwszej kolejności zwalniały chłopo-robotników i dojeżdżających do nich mieszkańców, nie zabezpieczając nowej pracy.

Bezrobocie dotknęło w dużej mierze także gminę Filipów. Na koniec miesiąca grudnia 2009 r. zarejestrowanych było 268 osób w tym 136 kobiet.

Bezrobocie wywołuje negatywne skutki społeczne – w sferze ekonomicznej i psychospołecznej, które nasilają się w miarę wydłużenia się okresu pozostawania bez pracy. Bezrobocie prowadzi zawsze do obniżenia standardu życia, wywołuje pojawianie się poczucia krzywdy, frustracji, pogarsza stan zdrowia, wpływa na wzrost konfliktów społecznych i zachowań patologicznych. Długotrwały brak pracy powoduje szybką degradację ekonomiczną jednostki i rodziny, potęguje biedę oraz rozszerza sferę ubóstwa.

Bezrobotni zarejestrowani w latach 2007-2009 r.

Rok	Bezrobotni		w tym z prawem do zasiłku	
	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety
2007	70	150	12	8
2008	76	122	15	4
2009	132	136	18	11

W roku 2009 w kręgu zainteresowań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej pozostało 345 rodzin, o liczbie 960 osób w rodzinach korzystających z różnych form pomocy. Najczęstszym powodem było bezrobocie. Ograniczanie skali zjawiska bezrobocia i jego skutków, wymaga wspólnych działań wielu podmiotów: państwa, partii politycznych, służb

zatrudnienia, jednostek samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych, placówek oświatowo-wychowawczych i innych, a przede wszystkim samych zainteresowanych.

Zasoby w społeczności lokalnej sprzyjające rozwiązywaniu problemów społecznych.

1. Instytucjonalne:

GOPS, GOK, GBP, Urząd Gminy, Zespół Szkół, Warsztaty Terapii Zajęciowej, Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju i Promocji Gminy Filipów, Policja, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej, Stowarzyszenie Monar – Dom dla Osób Bezdomnych i Najuboższych „Monar-Markot”, Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym.

2. Osobowe:

Wójt Gminy, Kierownicy: GOPS, GBP, WTZ, Policji, Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej, Stowarzyszenie Monar, Dyrektorzy: Zespołu Szkół, GOK-u i Prezes Stowarzyszenia na Rzecz Rozwoju i Promocji Gminy oraz pracownicy w/w instytucji.

3. Inne:

Kościół, Spółdzielnia Mieszkaniowa, Punkt Konsultacyjny Ośrodka Interwencji Kryzysowej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Urząd Pracy, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Społeczeństwo Gminy Filipów, świetlice wiejskie oraz remizy strażackie.

Braki w zakresie świadczenia usług społecznych w gminie.

1. Finansowe:

Na zatrudnienie pracownika socjalnego, utworzenie ośrodka wsparcia dziennego dla osób samotnych i w starszym wieku.

2. Kadrowe:

Brak pracownika socjalnego, psychologa, socjologa, radcy prawnego.

3. Lokalowe:

Niewystarczająca baza lokalowa. Brak pomieszczenia na indywidualne rozmowy. Brak pomieszczenia na składowanie niezbędnych rzeczy (sprzęt rehabilitacyjny, odzież używana, meble, środki czystości otrzymane z darów zagranicznych). Brak mieszkań socjalnych.

4. Organizacyjne:

Istnieje współpraca, może nie na najwyższym szczeblu ale istnieje. Nie odmówiono współpracy oraz udzielono stosownej informacji.

VII. ŹRÓDŁA PODSTAWOWYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH I ICH IDENTYFIKACJA OPIS PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE FILIPÓW

1. Jakie środowiska, grupy są najbardziej dotknięte problemami? Jakie to są problemy?

Środowiska: bezrobotni, wieś popegeerowska, rodziny wielodzietne i zagrożone wykluczeniem społecznym, młodzież i dzieci z tych rodzin i osoby niepełnosprawne.

Problemy: brak środków do życia, ubóstwo, brak miejsc pracy, niskie wykształcenie lub brak, niezaradność życiowa, alkoholizm, zachowanie pokoleniowe ludzi, agresja wśród dzieci i młodzieży, bezdomność, choroby, bariery architektoniczne.

2. Jakimi problemami zajmują się organizacje/instytucje?

- 1) GOPS – udzielanie pomocy w różnej formie
- 2) GOKiS – działalność kulturowa
- 3) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej – leczenie
- 4) Zespół Szkół – edukacja
- 5) Policja – interwencje, profilaktyka (odczyty, pogadanki)
- 6) Stowarzyszenie „Monar” – zabezpieczenie utrzymania dla bezdomnych
- 7) Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju i Promocji Gminy – działalność kulturowa i podział żywności

3. Które z problemów definiujemy jako wiodące?

- 1) Alkoholizm
- 2) Bezrobocie – brak miejsc pracy, zadaniowe i roszczeniowe podejście do pracy
- 3) Bezdomność – brak mieszkań socjalnych
- 4) Rodziny niepełne

4. Jakie są współzależności pomiędzy problemami?

Alkoholizm pociąga za sobą choroby, rozbicie rodzin, przemoc w rodzinie dotycz. dzieci, niedostatek, ubóstwo. Migracja zarobkowa ludzi młodych, wzrasta alkoholizm wśród dzieci, młodzieży i ogólnie. Wzrasta agresja w szkole, tendencja spadkowa liczby osób bezdomnych.

Główne problemy społeczne na terenie gminy Filipów:

1. Obniżenie poczucia własnej wartości, negatywny obraz samego siebie, poczucie bezsilności i braku sensu życia – prowadzące do zaburzeń psychosomatycznych oraz różnych form uzależnień i patologii.

2. Wyższa zachorowalność osób bezrobotnych.

3. Trudna sytuacja ekonomiczna, obniżenie poziomu życia osób i rodzin prowadzące do marginalizacji i wykluczenia społecznego.

4. Zagrożenie utratą mieszkania z powodu niepłacenia czynszu

5. Ograniczenie wydatków związanych ze zdrowiem i kształceniem dzieci.

6. Zaburzenia w funkcjonowaniu rodziny, kryzys i zagrożenie rozpadem rodziny – niewydolność opiekuńczo-wychowawcza.

7. Obniżenie dotychczasowego statusu społecznego – trudności z odnalezieniem swego miejsca w społeczeństwie.

8. Niskie kształcenie, kwalifikacja i umiejętności zawodowe osób bezrobotnych.

9. Utrata umiejętności wykonywania wyuczonego zawodu spowodowana długotrwałym bezrobociem.

10. Niekorzystna sytuacja dzieci osób bezrobotnych – obniżenie aspiracji edukacyjnych, zahamowanie rozwijania uzdolnień, ograniczenie kontaktów z rówieśnikami, korzystania z placówek edukacyjnych, kulturalnych, sportowych.

11. Negatywny wpływ bezrobocia na kształtowanie osobowości i postaw dzieci, ich oceny własnej pozycji. Pozbawienie właściwych wzorców.

Hierarchizacja problemów społecznych uznanych za dominujące

1. Alkoholizm.

2. Bezrobocie.

3. Ubóstwo.

4. Agresja wśród dzieci i młodzieży.

5. Niski poziom wykształcenia części społeczeństwa.

6. Brak mieszkań socjalnych.

7. Brak lekarzy specjalistów.
8. Brak przedszkola.
9. Brak infrastruktury (drogi asfaltowe, plaże).
10. Brak możliwości i miejsca aktywnego spędzania wolnego czasu.
11. Słabo rozwinięte (lub ich brak) zakłady usługowe.
12. Bariery architektoniczne.
13. Niepełnosprawność.
14. Osoby starsze.

Przyczyny problemów.

1. Brak czasu i zainteresowania rodziców dziećmi. Nadużywanie alkoholu w domach. Bezrobocie, bieda, niskie wykształcenie, problemy rodzinne i różne, niska samoocena, niskie poczucie wartości, przykład wzięty z rodziny, brak alternatywnego sposobu spędzania wolnego czasu.
2. Brak miejsc pracy na terenie gminy, brak miejsca do pozostawienia dzieci pod opieką, brak wykształcenia i kwalifikacji, brak miejsc pracy, daleka odległość do miejsca pracy, brak połączeń komunikacyjnych, żądania roszczeniowe.
3. Sytuacja rodzinna, brak stabilności nerwowej, nieopanowanie emocji.
4. Niski poziom wynagrodzenia lub brak pracy, bezrobocie, nadużywanie alkoholu i agresja.
5. Brak współpracy między zainteresowanymi instytucjami.
6. Brak funduszy na zatrudnienie instruktorów i budowy miejsc.
7. Brak fachowców oraz niska opłacalność.
8. Brak zrozumienia i szacunku, konflikt pokoleń, zależność finansowa.

Dane potrzebne do analizy problemu i źródła ich pozyskania.

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Policja.
3. Szkoła.
4. GOPS.
5. Powiatowy Urząd Pracy.
6. Szpital Psychiatryczny.
7. Prokuratura.
8. Stowarzyszenia.
9. Caritas.

10. NFOZ.

11. Sąd.

12. Punkt Konsultacyjny.

Uczestnicy warsztatów określili gradację problemów poprzez przyznawanie punktacji poszczególnym problemom.

1. Alkoholizm – 44 pkt.
2. Bezrobocie – 30 pkt.
3. Ubóstwo – 17 pkt.
4. Agresja wśród dzieci i młodzieży/przemoc – 23 pkt.
5. Niski poziom wykształcenia części społeczeństwa – 20 pkt.
6. Brak edukacji w zakresie wagi edukacji przedszkolnej – 20 pkt.
7. Brak mieszkań socjalnych
8. Brak lekarzy specjalistów
9. Brak infrastruktury (drogi asfaltowe, plaże)
10. Brak możliwości i miejsca aktywnego spędzania wolnego czasu – 2 pkt.
11. Słabo rozwinięta (lub ich brak) zakłady usługowe – 1 pkt.
12. Bariery architektoniczne – 1 pkt.
13. Niepełnosprawność – 1 pkt.
14. Osoby starsze

Analiza - drzewo problemu

Główny problem - Alkoholizm

Przyczyny:

- bezrobocie,
- utrata własnej godności,
- nieporadność życiowa,
- akceptacja/tradycja społeczna,
- pracoholizm,
- współzależnienie,
- niepełnosprawność,
- choroba,
- problemy osobiste.

Skutki:

- utrata pracy,
- choroba/niepełnosprawność,
- współzależnienie,
- brak pracy,
- przestępczość,
- patologia społeczna,
- agresja w rodzinie,
- rozpad rodzin.

Główny problem - Bezrobocie

Przyczyny:

- brak miejsc pracy,
- alkoholizm,
- żądania roszczeniowe,
- wygodnictwo,
- brak zaangażowania ze strony bezrobotnych,
- brak wykształcenia, kwalifikacji,
- choroby niepełnosprawność,

- brak motywacji,
- brak ambicji,
- brak pozytywnych wzorców,
- utrudniony dojazd, brak połączeń PKS.

Skutki:

- niskie poczucie wartości,
- depresja,
- przemoc,
- apatia,
- popadanie w nałogi, alkoholizm,
- ubóstwo,
- wykluczenie społeczne,
- nieuczestniczenie w życiu społecznym,
- brak środków do życia,
- przestępczość.

Główny problem - Agresja i przemoc

Przyczyny:

- sytuacja rodzinna,
- alkoholizm,
- brak akceptacji,
- bezrobocie,
- choroby psychiczne,
- ubóstwo,
- niski poziom wykształcenia,
- zły wpływ oglądanych programów (multimedia).

Skutki:

- niska samoocena,
- rozbite rodziny,
- brak poczucia bezpieczeństwa w społeczeństwie,
- kary za wykroczenia i przestępstwa,

- przestępczość,
- wandalizm.

Alkoholizm i narkomania to uzależnienie traktowane jako stan psychiczny i fizyczny spowodowany przez interakcję żywego organizmu z substancją chemiczną, charakteryzują się skłonnością do stałego lub okresowego używania alkoholu. Skala problemów wynikających z uzależnienia jest na tyle duża i poważna, że działania w tym zakresie regulowane są ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Problem nadużywania alkoholu jest problemem wieloletnim, złożonym i trudnym do przezwyciężenia. Szerzące się zjawisko dotyka wielu mieszkańców i nie respektuje płci, wieku ani statusu intelektualnego. Niepokojącym jednak jest fakt wzrastania liczby osób i rodzin uzależnionych od alkoholu a także dzieci.

W wielu środowiskach zauważa się zjawisko „dziedziczenia” alkoholizmu. Picie alkoholu przechodzi z pokolenia na pokolenie. Jego rozmiar i niszczycielskie działanie coraz bardziej daje się zaobserwować wśród podopiecznych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Nadużywanie alkoholu powoduje szkody, które ponosi całe społeczeństwo w sferze gospodarczej, zdrowotnej i społecznej. Negatywne następstwa nadużywania współwystępują i warunkują występowanie innych problemów społecznych jak bezrobocie, ubóstwo, przestępczość. Wpływają one także na ograniczanie dostępu ludzi do ważnych dziedzin życia jak edukacja, kultura.

Rodzinom dotkniętym alkoholizmem na terenie Gminy pomaga Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Punkt Interwencji Kryzysowej. Na przełomie lat 2007-2009 Gminna Komisja przyjęła 52 wnioski o skierowanie na leczenie odwykowe, a z Punktu Interwencji Kryzysowej skorzystało 291 osób, dodatkowo udzielono 9213 porady.

Z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Filipowie korzystało:

- w 2007 – 329 rodzin o liczbie osób w rodzinach 1049
- w 2008 – 335 rodzin o liczbie osób w rodzinach 978
- w 2009 – 345 rodzin o liczbie osób w rodzinach 960

VIII. KIERUNKI ROZWOJU GMINY

A. WIZJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH.

1. Rozwinięta infrastruktura techniczna:
 - kwatery agroturystyczne o wysokim standardzie
 - Ośrodek sportów wodnych „Nad Rospudą”
 - Ośrodek Sanatoryjny
 - Dom pogodnej starości
 - niższa stopa bezrobocia
 - dobrze funkcjonujące gospodarstwa rolne
 - rozpromowany produkt regionalny
 - utwardzone drogi
 - szkoła średnia
2. Zasoby społeczności:
 - zespoły ludowe i muzyczne
 - instytucje społeczne
 - instytucje pozarządowe
 - instytucje oświaty i kultury
 - organizacje kościelne
 - przedsiębiorcy
3. Czynniki zagrożenia:
 - nierozwiązane problemy społeczne
 - ograniczone możliwości finansowe
 - brak liderów
 - niski poziom edukacyjny
 - brak motywacji i aspiracji
 - brak współpracy i porozumienia (społeczeństwo-instytucje)
4. Problemy wymagające rozwiązania:
 - patologia społeczna (alkoholizm, bezrobocie, ubóstwo)
 - nierówne szanse rozwoju (miasto-wieś)
5. Inicjatywy rozwiązywania problemów społecznych:
 - pobudzenie aktywizacji społecznej i zawodowej

- podniesienie kwalifikacji

6. Osiągnięcia celów społecznych:

- motywacja
- wspólne zaangażowanie i współpraca grup społecznych
- pozyskiwanie funduszy na szkolenia i programy profilaktyczne

7. Trudności przy realizacji zakładanych celów:

- ogólna sytuacja społeczno-gospodarcza kraju (brak funduszy)
- opór społeczny (brak zaangażowania społeczności)

B. MISJA

Gmina Filipów ma zintegrowanych mieszkańców, zapewnia wysoki poziom edukacji i szeroką ofertę kulturalną, dba o bezpieczeństwo mieszkańców, przeciwdziała bezrobociu i patologiom społecznym.

Misja Strategii będzie wdrażana poprzez cele strategiczne i operacyjne.

Obszar I: BEZROBOCIE I PATOLOGIE SPOŁECZNE

CEL STRATEGICZNY NR 1.

PRZECIWDZIAŁANIE PATOLOGIOM SPOŁECZNYM I WSPIERANIE ROZWOJU LOKALNEJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Cel operacyjny: Wprowadzanie innowacyjnych form aktywizacji i doształcania mieszkańców przeciwdziałających bezrobociu

ZADANIA:

1. Współpraca i udział w programach Powiatowego Urzędu Pracy.
2. Organizowanie specjalistycznego poradnictwa oraz warsztatów dla osób bezrobotnych oraz zagrożonych utratą pracy.
3. Organizacja szkoleń, kursów mających na celu uzyskanie nowych kwalifikacji zawodowych bądź przekwalifikowanie.
4. Wprowadzanie innowacyjnych form aktywizacji i szkoleń.
5. Udzielanie osobom i rodzinom dotkniętym bezrobociem wsparcia finansowego, merytorycznego i psychologicznego.

Cel operacyjny: Przeciwdziałanie problemom uzależnień i innym patologiom społecznym.

ZADANIA:

1. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii i problemów alkoholowych.
2. Pomoc terapeutyczna i rehabilitacyjna osobom uzależnionym i ich rodzinom.
3. Pomoc uzależnionym i ich rodzinom w nawiązywaniu kontaktu z poradniami AA.

4. Organizacja konkursów, festynów, promujących zdrowy styl życia i życie w trzeźwości.
5. Organizacja turnusów rodzinnych i kolonii dla dzieci z rodzin patologicznych.
6. Udzielanie wsparcia finansowego, merytorycznego osobom uzależnionym i ich rodzinom.

Cel operacyjny: Rozszerzenie oferty działań dla osób wykluczonych społecznie.

ZADANIA:

1. Promocja działań centrum interwencji kryzysowej.
2. Umocnienie, Punktu Poradnictwa Specjalistycznego.

Obszar II: INTEGRACJA SPOŁECZNA I PROBLEMY OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH.

CEL STRATEGICZNY NR 2.

WSPIERANIE RODZIN I KOMPLEKSOWA OPIEKA NAD RODZINĄ, OSOBAMI STARSZYMI I NIEPEŁNOSPRAWNYMI.

Cel operacyjny: Działania na rzecz umocnienia roli rodziny.

ZADANIA:

1. Pomoc w zaspakajaniu potrzeb mieszkaniowych potrzebującym mieszkańcom.
2. Wsparcie psychologiczne dla ofiar przemocy domowej.
3. Praca socjalna z rodzinami z problemem opiekuńczo-wychowawczym, diagnoza deficytów związanych z pełnieniem ról rodzicielskich, ocena sytuacji dziecka w rodzinie i środowisku.
4. Pomoc w zapewnieniu dzieciom ciepłego posiłku, podstawowego wyposażenia do szkoły, organizacja wypoczynku letniego i zimowego.
5. Organizacja imprez integracyjnych: warsztaty kulinarne, festyny i pikniki rodzinne

Cel operacyjny: Podejmowanie działań minimalizujących zjawisko izolacji i osamotnienia.

ZADANIA:

1. Utworzenie klubów seniora.
2. Zapewnienie usług opiekuńczych w środowisku.

3. Utrzymanie i promocja usług rehabilitacyjnych.
4. Zapewnienie osobom niepełnosprawnym możliwości udziału w życiu publicznym.
5. Pomoc w likwidacji barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych.

Cel operacyjny: Przeciwdziałanie ubóstwu mieszkańców.

ZADANIA:

1. Świadczenia z pomocy społecznej oraz pomoc socjalna osobom i rodzinom najuboższym.
2. Monar – Markot – całodobowe zabezpieczenie schronienia osobom bezdomnym, udzielanie pomocy rzeczowej w formie żywności, odzieży potrzebującym mieszkańcom pobliskich wsi, w miarę możliwości placówki.

Cel operacyjny: Zwiększenie poziomu integracji wśród mieszkańców.

ZADANIA:

1. Organizowanie różnego rodzaju imprez integracyjnych, okolicznościowych, spotkań, pikników, festynów, pikników, warsztatów międzypokoleniowych, itp.

Cel operacyjny: Polepszenie poziomu współpracy z organizacjami pozarządowymi, liderami społeczności lokalnych oraz promowanie partnerstwa.

ZADANIA:

1. Pomoc i wspieranie tworzenia organizacji pozarządowych.
2. Promowanie idei partnerstwa.

Obszar III: EDUKACJA, OPIEKA ZDROWOTNA, SPORT, KULTURA

CEL STRATEGICZNY NR 3.

**WYRÓWNYWANIE SZANS EDUKACYJNYCH SPOŁECZNOŚCI WIEJSKIEJ,
PROMOCJA AKTYWNYCH FORM SPĘDZANIA CZASU WOLNEGO.**

Cel operacyjny: Podnoszenie jakości edukacji i zapewnienie równego startu edukacyjnego.

ZADANIA:

1. Tworzenie warunków przyczyniających się do zwiększonego uczestnictwa dzieci 3-5 letnich w wychowaniu przedszkolnym.
2. Podejmowanie działań umożliwiających właściwy rozwój edukacyjny oraz wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci w wieku przedszkolnym, szkolnym i gimnazjalnym.
3. Powstanie i umocnienie Klubów Przedszkolaka.

Cel operacyjny: Rozwój i zwiększenie ilości placówek kulturalno – oświatowych i sportowych.

ZADANIA:

1. Doposażenie i rozwój świetlic wiejskich i miejsc sportu.
2. Utworzenie Centrum Pogranicza Polsko-Litewskiego.
3. Budowa budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Filipowie.
4. Rozszerzenie oferty Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu.
5. Rozwój młodzieżowych drużyn: sportowych, muzycznych, artystycznych.
6. Remont i modernizacja obecnych miejsc sportu i kultury.

Cel operacyjny: Zapewnienie opieki medycznej i zdrowotnej w gminie a w szczególności w szkole.

ZADANIA:

1. Realizowanie na terenie placówek oświatowych prozdrowotnych programów profilaktycznych.
2. Diagnoza potrzeb zdrowotnych i opracowanie programu ich realizacji.
3. Współdziałanie Gminy w koordynowaniu usługami medycznymi w celu zwiększenia ich dostępności.
4. Edukacja i promocja w kierunku zdrowego trybu życia.

Cel operacyjny: Promocja form atrakcyjnego spędzania czasu wolnego.

ZADANIA:

1. Organizowanie zajęć i wypoczynku przez Gminną Bibliotekę Publiczną – „Wakacje z biblioteką”.
2. Organizacja spotkań z poezją, książką, muzyką, teatrem.
3. Tworzenie pozalekcyjnych klubów zainteresowań, kół zainteresowań.
4. Organizacja imprez, festynów i turniejów sportowych, kulturalnych i rekreacyjnych.

5. Organizowanie letniego i zimowego wypoczynku dla dzieci i młodzieży (kolonii, półkolonii, obozów, zagranicznej wymiany młodzieży).
6. Organizacja wyjazdów do kina, teatru, muzeum, wyjazdów na basen.

Cel operacyjny: Wzmocnienie więzi społecznych szczególnie wśród dzieci i młodzieży.

ZADANIA:

1. Spotkania integracyjne z młodzieżą, dziećmi z różnych szkół i krajów.
2. Tworzenie idei wolontariatu.
3. Uaktywnienie młodzieżowych sekcji OSP, drużyn harcerskich, itp.
4. Organizacja festynów integracyjnych, warsztatów międzypokoleniowych

Obszar IV: BEZPIECZEŃSTWO I INFRASTRUKTURA

CEL STRATEGICZNY NR 4.

**ZAPEWNIENIE BEZPIECZEŃSTWA MIESZKAŃCOM GMINY, ROZWÓJ
INFRASTRUKTURY TURYSTYCZNEJ I KOMUNIKACYJNEJ.**

Cel operacyjny: Zapewnienie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców gminy.

ZADANIA:

1. Zajęcia i akcje edukacyjne dla dzieci i młodzieży „Bezpieczna droga do szkoły”
2. Szkolenia z zakresu zasad ruchu drogowego i udzielania pierwszej pomocy.
3. Organizacja konkursów, turniejów wiedzy o ruchu drogowym.
4. Prowadzenie działań prewencyjnych, edukacyjnych dotyczących ryzykownych zachowań, nawiązywania przypadkowych znajomości, zawierania znajomości przez Internet.
5. Prowadzenie cyklicznych akcji kontroli drogowych, wycinka drzew i krzewów ograniczających widoczność w ruchu drogowym.

Cel operacyjny: Poprawa stanu infrastruktury.

ZADANIA:

1. Przebudowa dróg gminnych z nawierzchni żwirowej na bitumiczną.

2. Bieżące remonty dróg gminnych.
3. Dostosowanie kursów PKS do potrzeb mieszkańców.
4. Budowa i rozbudowa boisk przyszkolnych, wiejskich i przy osiedlowych.
5. Adaptacja pomieszczeń na przedszkola, świetlice.
6. Doposażenie placówek edukacyjnych, sportowych i kulturalnych w sprzęt i niezbędne pomoce.

Cel operacyjny: Promocja gminy jako miejsca atrakcyjnego dla turystów.

ZADANIA:

1. Opracowanie folderów i map promujących lokalne zasoby przyrodnicze, kulturowe i historyczne.
2. Rozwój i doposażenie infrastruktury turystycznej.
3. Poznawanie regionu i kultywowanie jego tradycji i historii.
4. Wzmacnianie roli zespołów i kapel ludowych
5. Zdobywanie funduszy na budowę ścieżek rowerowych i pieszych.
6. Organizacja festynów, pikników oraz zawodów wędkarskich
7. Organizacja wycieczek i wyjazdów turystyczno - krajoznawczych.

IX. PROGRAM WDRAŻANIA STRATEGII

CEL STRATEGICZNY NR 1.				
PRZECIWDZIAŁANIE PATOLOGIOM SPOŁECZNYM I WSPIERANIE ROZWOJU LOKALNEJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI				
CEL OPERACYJNY: Wprowadzanie innowacyjnych form aktywizacji i doksztalcania mieszkańców przeciwdziałających bezrobociu				
Lp.	Zadanie	Realizatorzy	Źródła finansowania	Czas realizacji
1.	Współpraca i udział w programach Powiatowego Urzędu Pracy.	UG, GOPS PUP	budżet gminy budżet GOPS środki UE	2010-2015
3.	Organizowanie specjalistycznego poradnictwa oraz warsztatów dla osób bezrobotnych oraz zagrożonych utratą pracy.	UG, GOPS PUP	budżet GOPS środki UE	2010-2015
4.	Organizacja szkoleń, kursów mających na celu uzyskanie nowych kwalifikacji zawodowych bądź przekwalifikowanie.	UG GOPS	środki UE	2010-2015
5.	Wprowadzanie innowacyjnych form aktywizacji i szkoleń.	GOPS PCPR	środki UE	2010-2015
6.	Udzielanie osobom i rodzinom dotkniętym bezrobociem wsparcia finansowego, merytorycznego i psychologicznego.	GOPS	budżet GOPS środki UE	2010-2015

CEL OPERACYJNY: Przeciwdziałanie problemom uzależnień i innym patologiom społecznym.				
1.	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii i problemów alkoholowych.	ZS, GKRPA GOPS, UG Posterunek Policji	środki UE środki GKRPA	2010-2015
2.	Pomoc terapeutyczna i rehabilitacyjna osobom uzależnionym i ich rodzinom.	GOPS, GKRPA Punkt Interwencji Kryzysowej	środki GKRPA	2010-2015
3.	Pomoc uzależnionym i ich rodzinom w nawiązywaniu kontaktu z poradniami AA.	GOPS	środki GKRPA	2010-2015
4.	Organizacja konkursów, festynów, promujących zdrowy styl życia i życie w trzeźwości.	UG, ZS, GOKiS, GKRPA Posterunek Policji	środki UE GOKiS, środki GOPS,	2010-2015
5.	Organizacja turnusów rodzinnych i kolonii dla dzieci z rodzin patologicznych.	GOPS UG	środki GKRPA	2010-2015
6.	Udzielanie wsparcia finansowego, merytorycznego osobom uzależnionym i ich rodzinom.	GOPS	Budżet GOPS	2010-2015

CEL OPERACYJNY: Rozszerzenie oferty działań dla osób wykluczonych społecznie.				
1.	Umocnienie centrum interwencji kryzysowej.	GKRPA	Środki GKRPA	2010-2015
2.	Umocnienie Punktu Poradnictwa Specjalistycznego.	GKRPA	Środki GKRPA	2010-2015
CEL STRATEGICZNY NR 2. WSPIERANIE RODZIN I KOMPLEKSOWA OPIEKA NAD RODZINĄ, OSOBAMI STARSZYMI I NIEPEŁNOSPRAWNYMI				
CEL OPERACYJNY: Działania na rzecz umocnienia roli rodziny.				
1.	Pomoc w zaspakajaniu potrzeb mieszkaniowych potrzebującym mieszkańcom.	UG	Budżet gminy	2010-2015
2.	Wsparcie psychologiczne dla ofiar przemocy domowej.	GOPS Punkt Interwencji Kryzysowej	Środki GKRPA	2010-2015
3.	Praca socjalna z rodzinami z problemem opiekuńczo-wychowawczym, diagnoza deficytów związanych z pełnieniem ról rodzicielskich, ocena sytuacji dziecka w rodzinie i środowisku.	GOPS ZS UG	Środki GOPS	2010-2015
4.	Zapewnienie dzieciom ciepłego posiłku, podstawowego wyposażenia do szkoły, opłacenie udziału w wypoczynku letnim i zimowym.	GOPS UG	Środki GOPS Budżet gminy	2010-2015
5.	Organizacja imprez integracyjnych: warsztaty kulinarne, festyny i pikniki rodzinne.	UG GOKiS ZS,GOPS	Śr. UE,Budżet GOKiS, PPWOW	2010-2015

CEL OPERACYJNY: Podjęmowanie działań minimalizujących zjawisko izolacji i osamotnienia.

1.	Utworzenie klubów seniora.	GOKiS	Budżet GOKiS	2010-2015
2.	Zapewnienie usług opiekuńczych w środowisku.	GOPS	Środki GOPS	2010-2015
3.	Rozszerzenie usług rehabilitacyjnych.	GOKiS	Budżet GOKiS, środki UE	2010-2015
4.	Zapewnienie osobom niepełnosprawnym możliwości udziału w życiu publicznym.	PFRON Warsztaty Terapii Zajęciowej	Środki UE	2010-2015
5.	Pomoc w likwidacji barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych.	UG GOPS	Środki UE Budżet gminy PFRON	2010-2015

CEL OPERACYJNY: Przeciwdziałanie ubóstwu mieszkańców.

1.	Świadczenia z pomocy społecznej oraz pomoc socjalna osobom i rodzinom najuboższym.	GOPS UG	Środki GOPS Środki UE	2010-2015
2.	Monar – Markot – Dom dla Osób Bezdomnych i Najuboższych w Garbasie Drugim.	Monar – Markot	Wpłaty mieszk placówki, OSP darowizny, dotacje	2010-2015

CEL OPERACYJNY: Zwiększenie poziomu integracji wśród mieszkańców.

1.	Organizowanie różnego rodzaju imprez integracyjnych, okolicznościowych, spotkań, pikników, festynów, pikników, warsztatów międzypokoleniowych	UG GOKiS	Środki UE Budżet GOKiS PPWOW	2010-2015
----	---	-------------	------------------------------------	-----------

CEL OPERACYJNY: Polepszenie poziomu współpracy z organizacjami pozarządowymi, liderami społeczności lokalnych oraz promowanie partnerstwa.

1.	Pomoc i wspieranie tworzenia organizacji pozarządowych.	UG	Środki UE	2010-2015
	Promowanie idei partnerstwa.	UG, GOKiS, ZS, Posterunek Policji, Stowarzyszeni e org. pozarządowe	środki UE Budżet GOKiS	2010-2015

CEL STRATEGICZNY NR 3**WYRÓWNYWANIE SZANS EDUKACYJNYCH SPOŁECZNOŚCI WIEJSKIEJ,
PROMOCJA AKTYWNYCH FORM SPĘDZANIA CZASU WOLNEGO.****CEL OPERACYJNY: Podnoszenie jakości edukacji i zapewnienie równego startu edukacyjnego.**

1.	Tworzenie warunków przyczyniających się do zwiększonego uczestnictwa	ZS UG Organizacje	Środki UE Budżet gminy	2010-2015
----	--	-------------------------	---------------------------	-----------

	dzieci 3-5 letnich w wychowaniu przedszkolnym.	pozarządowe		
2.	Podejmowanie działań umożliwiających właściwy rozwój edukacyjny oraz wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci w wieku przedszkolnym, szkolnym i gimnazjalnym.	ZS UG	Środki UE Budżet gminy	2010-2015
3.	Powstanie i umocnienie Klubów Przedszkolaka.	ZS UG	Środki UE, PPWOW	2010-2015
CEL OPERACYJNY: Rozwój i zwiększenie ilości placówek kulturalno – oświatowych i sportowych.				
1.	Doposażenie i rozwój świetlic wiejskich i miejsc sportu.	UG Organizacje pozarządowe Społeczność lokalna	Budżet gminy Środki UE	2010-2015
2.	Utworzenie Centrum Pogranicza Polsko-Litewskiego	Gmina Filipów Ośrodek Kultury w Elektrenai	Środki UE, budżet Państwa, EFS	2010
3.	Budowa budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Filipowie.	UG	Środki UE	2010-2015
4.	Rozszerzenie oferty Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu.	GOKiS UG	Środki UE, budżet GOKiS	2010-2015
5.	Rozwój młodzieżowych drużyn: sportowych, muzycznych, artystycznych.	ZS GOKiS	Środki UE, budżet GOKiS	2010-2015
6.	Remont i modernizacja obecnych miejsc sportu i kultury.	UG	Środki UE	2010-2015

CEL OPERACYJNY: Zapewnienie opieki medycznej i zdrowotnej w gminie a w szczególności w szkole.				
1.	Realizowanie na terenie placówek oświatowych prozdrowotnych programów profilaktycznych.	UG GOKiS ZS	budżet GOKiS	2010-2015
2.	Diagnoza potrzeb zdrowotnych i opracowanie programu ich realizacji.	NFZ	Środki NFZ, środki UE	2010-2015
3.	Współdziałanie Gminy w koordynowaniu usługami medycznymi w celu zwiększenia ich dostępności.	UG	Środki UE	2010-2015
4.	Edukacja i promocja w kierunku zdrowego trybu życia.	GOKiS ZS	Środki UE, budżet GOKiS	2010-2015
CEL OPERACYJNY: Promocja form atrakcyjnego spędzania czasu wolnego.				
1.	Organizowanie zajęć i wypoczynku przez Gminną Bibliotekę Publiczną – „Wakacje z biblioteką”.	Gminna Biblioteka Publiczna ZS	Budżet jednostek organizacyjnych	2010-2015
2.	Organizacja spotkań z poezją, książką, muzyką, teatrem.	Biblioteka UG, ZS GOKiS	PPWOW, środki UE, budżet GOKiS	2010-2015
3.	Tworzenie pozalekcyjnych klubów zainteresowań, kół zainteresowań.	ZS, UG	Środki UE	2010-2015
4.	Organizacja imprez, festynów i turniejów sportowych, kulturalnych i rekreacyjnych.	UG, ZS GOKiS	Środki UE, budżet GOKiS	2010-2015
5.	Organizowanie letniego i zimowego wypoczynku dla	ZS, UG GOKiS	Budżet GOKiS, środki UE,	2010-2015

	dzieci i młodzieży (kolonii, półkolonii, obozów, zagranicznej wymiany młodzieży).		budżet gminy	
6.	Organizacja wyjazdów do kina, teatru, muzeum, wyjazdów na basen.	ZS GOKiS	Budżet GOKiS	2010-2015
CEL OPERACYJNY: Wzmocnienie więzi społecznych szczególnie wśród dzieci i młodzieży.				
1.	Spotkania integracyjne z młodzieżą, dziećmi z różnych szkół i krajów.	ZS UG GOKiS	Środki UE, budżet GOKiS	2010-2015
2.	Tworzenie idei wolontariatu. Uaktywnienie młodzieżowych sekcji OSP, drużyn harcerskich,	ZS GOKiS	Środki UE, budżet GOKiS	2010-2015
3.	Organizacja festynów integracyjnych, warsztatów międzypokoleniowych	UG ZS GOKiS	budżet GOKiS, środki UE, PPWOW	2010-2015
CEL STRATEGICZNY NR 4. ZAPEWNIENIE BEZPIECZEŃSTWA MIESZKAŃCOM GMINY, ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TURYSTYCZNEJ I KOMUNIKACYJNEJ.				
CEL OPERACYJNY: Zapewnienie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców gminy.				
1.	Zajęcia i akcje edukacyjne dla dzieci i młodzieży „Bezpieczna droga do szkoły”	ZS, UG GKRPA Posterunek Policji	Środki UE	2010-2015
2.	Szkolenia z zakresu zasad ruchu drogowego i udzielania pierwszej pomocy.	ZS, UG GKRPA Posterunek	Środki UE	2010-2015

		Policji		
3.	Organizacja konkursów, turniejów wiedzy o ruchu drogowym.	ZS, UG GKRPA Posterunek Policji	Środki UE	2010-2015
4.	Prowadzenie działań prewencyjnych, edukacyjnych dotyczących ryzykownych zachowań, nawiązywania przypadkowych znajomości, zawierania znajomości przez Internet.	ZS UG GKRPA Posterunek Policji	Budżet gminy,	2010-2015
5.	Prowadzenie cyklicznych akcji kontroli drogowych, wycinka drzew i krzewów ograniczających widoczność w ruchu drogowym.	UG Posterunek Policji	Budżet gminy,	2010-2015
CEL OPERACYJNY: Poprawa stanu infrastruktury.				
1.	Przebudowa dróg gminnych z nawierzchni żwirowej na bitumiczną.	UG	budżet gminy Środki UE Środki z budżetu państwa	2010-2015
2.	Bieżące remonty dróg gminnych.	UG	budżet gminy Środki UE Środki z budżetu państwa	2010-2015
3.	Dostosowanie kursów PKS do potrzeb mieszkańców.	UG PKS	budżet gminy Środki UE Środki z budżetu	2010-2015

			państwa	
4.	Budowa i rozbudowa boisk przyszkolnych, wiejskich i przy osiedlowych.	UG	budżet gminy Środki UE Środki z budżetu państwa	2010-2015
5.	Adaptacja pomieszczeń na przedszkola, świetlice.	UG	budżet gminy Środki UE	2010-2015
6.	Doposażenie placówek edukacyjnych, sportowych i kulturalnych w sprzęt i niezbędne pomoce.	UG	budżet gminy Środki UE, Środki z budżetu państwa	
CEL OPERACYJNY: Promocja gminy jako miejsca atrakcyjnego dla turystów.				
1.	Opracowanie folderów i map promujących lokalne zasoby przyrodnicze, kulturowe i historyczne.	UG GOKiS	budżet gminy budżet GOKiS Środki UE	2010-2015
2.	Rozwój i doposażenie infrastruktury turystycznej.	GOKiS UG	budżet gminy Środki UE budżet GOKiS	2010-2015
3.	Poznawanie regionu i kultywowanie jego tradycji i historii.	GOKiS ZS	Środki UE, budżet GOKiS	2010-2015
4.	Wzmacnianie roli zespołów i kapel ludowych	GOKiS	Środki UE, budżet GOKiS	2010-2015
5.	Zdobycie funduszy na budowę ścieżek rowerowych i pieszych.	UG Starostwo Powiatowe	Środki UE	2010-2015

6.	Organizacja festynów, pikników oraz zawodów wędkarskich	ZS UG GOKiS	Środki UE, budżet GOKiS	2010-2015
7.	Organizacja wycieczek i wyjazdów turystyczno - krajoznawczych.	GOKiS ZS GOPS	Środki UE, budżet GOKiS	2010-2015

X. ZARZĄDZANIE REALIZACJĄ STRATEGII

1. Wdrożenie strategii

„Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2005 – 2015” ma na celu wytyczenie głównych kierunków zmierzających do poprawy jakości życia mieszkańców społeczności lokalnej, jaką jest gmina Filipów „ Jakość życia” jest szerokim pojęciem, a składa się na nie to wszystko, co potrzebne jest jednostce do godnego życia, a więc zasoby materialne, w tym mieszkanie, pożywienie, praca, a także wszystko, co wpływa na poczucie bezpieczeństwa i komfortu psychicznego jednostki .

Strategia wyznacza kierunki działania na najbliższe 10 lat. Aczkolwiek, biorąc pod uwagę tempo zmian społecznych, ustrojowych i gospodarczych, strategia ma charakter otwarty, dzięki czemu będzie mogła być uzupełniana w przypadku zmiany warunków, które znacząco wpłyną na przekształcenia pomocy społecznej i sytuacji mieszkańców gminy .

Koordynatorem wdrożenia niniejszej strategii będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przy zachowaniu zasady, że za kształt i realizację powyższej Strategii odpowiadają władze gminy, podmioty współpracujące i adresaci programów.

Zarządzanie strategią będzie realizowane przez Wójta Gminy oraz poprzez instytucje i organizacje społeczne i społeczeństwo w oparciu o środki własne, dotacja, fundusze alkoholowe i środki UE.

2. Zasady realizacji strategii

Strategia powinna być realizowana z wykorzystaniem następujących zasad:

Zasada pomocniczości

Gmina koncentrować ma swe wysiłki na tych zadaniach, których wykonania nie może przekazać innym podmiotom i które muszą zostać wykonane przez sektor publiczny .

Zadania wytyczone w strategii dotyczą pomocy mieszkańcom gminy, ale w dużej mierze wykonane muszą zostać przy współpracy adresatów strategii z podmiotami publicznymi. Tam , gdzie jednostki społeczne będą w stanie poradzić sobie same ze swoimi problemami, instytucje publiczne ingerować nie będą.

Zasada solidaryzmu

Niektóre zadania i obowiązki muszą być rozłożone na wszystkich adresatów strategii. Dotyczy to głównie zadań z zakresu walki z bezrobociem, pomocy osobom niepełnosprawnym, zapobieganiu dysfunkcjom rodziny.

Zasada zrównoważonego rozwoju

Rozwój społeczno – gospodarczy przy realizacji projektów o dłuższym czasowo zasięgu zachodzić musi przy zachowaniu równowagi pomiędzy elementami ekologicznymi, społecznymi i przestrzennymi. Stanowi to warunek niezbędny do podniesienia poziomu życia na terenie gminy, jak i funkcjonowanie miejscowych instytucji.

Zasada rozwoju wielokierunkowego

W początkowym etapie wdrażania strategii realizowane powinny być działania, w których gmina ma już pewne doświadczenie i są one łatwiejsze do wykonania. W kolejnym etapie wdrażanie powinny być innowacyjne przedsięwzięcia.

Zasada równości szans do świadczenia usług publicznych

Zakłada się tu otwartość do świadczeń i usług publicznych. Adresaci programu liczyć mogą na wsparcie ze strony gminy, skoncentrowane głównie na uczestniczeniu w systemie świadczeń i usług publicznych (kształcenie, ochrony zdrowia, mieszkania).

Zasada orientacji na mieszkańców

Władze gminy, programując zadania, mają świadomość, że głównym podmiotem ich projektów są ludzie – społeczność lokalna gminy, mająca swoje potrzeby, ambicje i umiejętności. Działania muszą być tak zaplanowane, by pobudzić ich aktywność.

Zasada współodpowiedzialności

Za kształt i realizację powyższej strategii odpowiadają wszyscy, tj. władza gminy, podmioty współpracujące i adresaci programów.

Zasada partnerstwa publiczno – prywatnego

Zasada ta umożliwia łączenie wysiłków finansowych władz lokalnych z pomocą sektora prywatnego, co sprzyja płynności wprowadzanych działań, jak i tworzy dobre podłoże pod programowe konsorcja. Pozwala to na realizację ważnych przedsięwzięć społecznych oraz inwestycyjnych.

Zasada ciągłości działania

Gwarantuje to trwałość, jak i efektywność rozwiązań systemowych służących minimalizowaniu źródeł bezpieczeństwa socjalnego.

3. Zasady współpracy z organizacjami pozarządowymi

Niepodważalnym faktem jest, iż Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej powinien prowadzić współpracę z organizacjami pozarządowymi. Problemem jest jednak brak tego typu organizacji na terenie Gminy Filipów. Dlatego też należy wykorzystać potencjał instytucji non profit z terenu powiatu. Zasady tej współpracy powinny być jednak jasno określone, tak by zapewnić profesjonalne wykonania wspólnych, bądź powierzonych zadań.

Na powierzone organizacji pozarządowej zadania można udzielić dotacji, która sfinansuje koszty ich realizacji. Dla udokumentowania podjętych inicjatyw sporządzany powinien być coroczny raport zlecenia działań pomocy społecznej.

Rozwiązywanie problemów społecznych może być efektywniejsze, gdy wprowadzi się współpracę z sektorem non-profit. Dlatego też ważną kwestię stanowi tu powoływanie wspólnych zespołów, których zadaniem będzie opracowywanie programów mających na celu rozwiązanie danego problemu społecznego, znalezienie rozwiązania.

Innym rodzajem współpracy może być bieżący wzajemny kontakt polegający na informowaniu się o zaistniałym stanie rzeczy, o planowanych działaniach, a w konsekwencji, wspólna ich realizacja.

Organizacje pozarządowe stają się bardzo istotną strukturą w działaniach podejmowanych przez instytucje samorządowe. Dlatego też tak bardzo ważne jest wypracowanie ścieżki partnerskiej współpracy pomiędzy organizacjami a gminą, co sprzyjać będzie efektywnym rozwiązaniom, nowatorskim podejściom i odciążeniem pracowników pomocy społecznej.

4. Monitoring i aktualizacja strategii

Przewiduje się monitoring strategii, jako instrument kontroli przebiegu procesu realizacji zawartych w dokumencie zamierzeń. Celem monitoringu jest sprawdzenie efektów końcowych z przyjętymi wcześniej założeniami. System monitorowania ma zapewnić kontrolę efektywnej realizacji przyjętych programów, osiągniętych rezultatów i wpływu, jaki wywierają podejmowane działania oraz skutecznie informować i oceniać wdrażanie celów i priorytetów strategii.

Aby dokonać dobrej oceny realizacji strategii należy stale monitorować nie tylko stopień zaawansowania we wdrażaniu strategii, ale także monitorować istniejącą sytuację społeczną. Konieczne jest również rejestrowanie, analiza i aktualizacja uwarunkowań, które zapewnią możliwość reagowania na zmieniające się uwarunkowania zewnętrzne, mają one bowiem spowodować konieczność modyfikacji celów strategii oraz wymuszać zmianę sposobu ich realizacji.

W związku z tym Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w latach 2005-2015 będzie monitorowana poprzez:

1. Liczbę nowych i utrzymywanych miejsc pracy.
2. Rejestrowaną stopę bezrobocia na terenie gminy.
3. Liczbę nowych zakładów produkcyjno-usługowych.
4. Liczbę zlikwidowanych przedsiębiorstw.
5. Liczbę osób podejmujących własną działalność gospodarczą.
6. Ilość zmodernizowanych placówek medycznych.
7. Liczbę nowopowstałych i zmodernizowanych obiektów kultury.

Źródła weryfikacyjne wskaźników:

- dane o liczbie przestępstw i wykroczeń
- dane GKRPA – liczba osób
- liczba korzystających z Punktu Interwencji Kryzysowej
- dane z Urzędu Pracy o bezrobociu

Aby wprowadzić efektywny mechanizm kontrolny przyjęto następującą procedurę monitorowania i oceny realizacji celów określonych w strategii:

1. Zadanie monitorowania strategii pełnić będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.
2. Sprawdzać okresowo i cyklicznie realizację przyjętej Strategii będzie Wójt Gminy Filipów.
3. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oceniać będzie zgodność poszczególnych działań z przyjętymi celami.
4. W przypadku ewaluacji Strategii Kierownik GOPS przedstawi Wójtowi propozycję dokonania odpowiednich zmian w zapisach dokumentu strategicznego.

W oparciu o dokonywaną analizę i ocenę, potrzeba aktualizacji zostanie przedstawiana Radzie Gminy celem wprowadzania aktualnych zmian w zapisach strategii.

Dobrze funkcjonujący system monitoringu pozwala na wczesne wykrycie zagrożeń związanych z prawidłową i terminową realizacją założonych celów. Pozwala również ustalić stopień osiągnięcia założonych celów, wprowadzić korektę przyjętych założeń i zastosować najlepsze rozwiązania.

Zakłada się aktualizowanie strategii co 3 lata przez stały zespół powołany przez Wójta Gminy. Sposób realizacji – na spotkaniach społecznych poprzez przedstawienie misji i celów oraz danych dotyczących stanu gminy (ostatni monitoring) oraz ustalić co ma być aktualizowane. Aktualizacja strategii będzie zatwierdzana przez Radę Gminy Filipów.